

Twin Peaks: The Return (2017) i Watchmen (2019): Is it the future or is it the past?

“What year is this?”, es preguntava l'agent Cooper al final de la tercera temporada de *Twin Peaks*, després de divuit capítols al llarg dels quals David Lynch es lliurava, amb envejable energia creativa, a una revisió de la mítica sèrie que va revolucionar la història de les ficcions televisives a començaments dels anys 90 del segle passat. Al meu entendre, l'interrogant anterior sintetitza un dels subtextos adjacents a l'argument d'aquesta temporada, que sobrepassa la seva premissa inicial de continuació tardana i capbussa l'espectador en una intensa reflexió metacinematogràfica sobre el pas del temps i la nostàlgia. Dale Cooper, el protagonista de la sèrie, en els últims capítols s'embarca en un viatge en el temps amb la intenció d'evitar l'assassinat de Laura Palmer i canviar la història. Val a dir que aconsegueix els dos objectius, però aquesta revisió del passat desencadena tot un seguit de conseqüències inesperades, ja que engendra una realitat alternativa, aparentment més vulgar, en la qual ni *Twin Peaks* ni Laura Palmer, ni Cooper existeixen com tals.

Amb la pregunta “What year is this?”, Cooper hi dona veu a la sensació de desconcert de l'espectador actual de cinema i de televisió, immers en un panorama audiovisual que es refugia contínuament en el passat a conseqüència de la mancança de noves idees. El retorn a la pantalla gran de sagues ja tancades dels anys 80 (*Star Wars*, *Rambo*, *Rocky*, *Robocop*, *Ghostbusters*, *Terminator*, *Alien*, *Predator* o *Blade Runner*), juntament amb l'aparició de *pastitxos nostàlgics* com ara *Super 8*, *Los Mercenarios*, *It* (2017) o *Ready Player One*, han originat en l'imaginari col·lectiu de l'espectador contemporani una imatge arquetípica del passat com una època daurada, plena d'aventures i emoció, que contrasta amb el nostre gris present. Aquest discurs nostàlgic troba la seva continuïtat en el món de la ficció televisiva a través de sèries com *Stranger Things* (2016-), que pràcticament aglutina en una sola història tots els tòpics del cinema dels anys 80 (referències a *Alien*, *E.T.*, *Firestarter*, *The Goonies*, *Stand by me*, *Terminator*, etc), tot obviant els aspectes més foscos i contradictoris de la dècada.

Enfront d'aquest panorama creativament desolador, la sèrie de David Lynch es va estrenar com el perfecte cavall de Troia, precedida per una campanya de màrqueting centrada bàsicament en l'evocació de les dues temporades originals, alhora que amagava qualsevol pista relacionada amb el contingut de la nova temporada. L'única excepció ressenyable respecte d'aquest hermetisme va ser *The Secret History of Twin Peaks* de Mark Frost, un llibre que adoptava la forma d'un dossier de documents recollits pel Major Briggs, comentat per l'agent Tammy Preston. El lector hi anava descobrint atònit com el llibre conformava una mena d'història oculta dels Estats Units, en la qual successos tan diversos com les expedicions de Lewis i Clarke, l'incident Roswell o les creences ocultistes del científic Jack Parsons connectaven amb els personatges i esdeveniments de la sèrie original, expandint al seu torn la mitologia engendrada per aquesta.

En *Twin Peaks: The Return*, Lynch i Frost presenten un agent Cooper que ha perdut vint-i-cinc anys de la seva vida atrapat en una altra dimensió. En els primers capítols, aconsegueix escapar d'aquesta dimensió i emprèn un viatge iniciàtic que l'ha de portar a retrobar-se amb ell mateix, en una mena de recerca del temps perdut. Mentrestant, en paral·lel, s'hi desenvolupen tota una sèrie de trames que ens permeten observar com diferents personatges de l'obra original han canviat al llarg del quart de segle transcorregut. Al compàs d'aquestes trames, l'espectador és traslladat contínuament a un seguit de localitzacions ubicades per tota Amèrica, entre les quals Twin Peaks n'és tan sols una de tantes. L'atreviment què demostren els guionistes davant la història és digne d'elogi, atès que construeixen un relat que, d'entrada, promet un retorn a l'experiència que la sèrie original va oferir als espectadors, però ràpidament subverteixen aquestes expectatives i hi proposen un llarg i intricat periple en el qual el retorn a *Twin Peaks* apareix només com a línia de meta. Aquest trajecte, plantejat com una fugida cap endavant en l'àmbit creatiu, recorda a l'espectador l'esperit innovador i rupturista que caracteritzava la *Twin Peaks* original. Paradoxalment, podríem concloure que, precisament per ser tan diferent *Twin Peaks: The Return*, aconsegueix generar una experiència igual d'intensa i fascinant per al televident actual que la que generaven les dues primeres temporades de *Twin Peaks* als anys 90.

L'estrena de *Twin Peaks: The Return* és encara un fet molt recent, però ja es pot percebre la seva influència en algunes sèries, entre les quals *Watchmen* (2019) representa un cas paradigmàtic. La relació que proposen les dues revisions respecte de les seves fonts originals és similar. Les dues parteixen d'un escenari radicalment diferent del que sustentava la trama de les obres originals, davant del qual l'espectador es troba desubicat, per a proposar històries diferents que, d'una banda, es distancien del material de partida però, de l'altra, són del tot fidels a les intencions d'aquest. Analitzant els paral·lelisme entre els dos *revivals*, mostrarem com tant David Lynch com Damon Lindelof proposen revisions antinostàlgiques del passat com a alternativa radical a l'estancament creatiu actual del món audiovisual.